

Nr 72.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt samt om fortsatt giltighet av förordningen, m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt samt om fortsatt giltighet av förordningen,

dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att förordningen om pappersskatt, vars giltighetstid utgår den 30 juni 1949, skall erhålla fortsatt giltighet för tiden till och med den 30 juni 1950.

Vidare föreslås ändringar i förordningen om pappersskatt beträffande beskattningen av *dels* vulkanfiber och annan kemiskt beredd fiberpapp i plattor, *dels* importerat ljuskänsligt, fotografiskt papper, *dels* pappersmassa, som är avsedd att användas i stället för vara, för vilken pappersskatt utgår, m. m. *dels ock* importerad asfalttakpapp m. m. Därjämte föreslås ändrade bestämmelser *dels* i fråga om tillverkares rätt att i deklaration göra avdrag för vissa varupartier, *dels ock* beträffande kontrollen över varor, som utlämnas av tillverkare för utförsel ur riket, m. m. Samtliga ändringar föreslås skola träda i kraft den 1 april 1949. Vidare förordas, att pappersskatt (lagerskatt) skall utgå å vissa lager av pappersmassa, som vid ikraftträdandet innehavas av annan än tillverkare av pappersmassa, dock endast i den mån lagret överstiger 1 000 kilogram.

I propositionen hemställas därjämte om bemyndigande för Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad som förutsatts vid överläggningarna med pappersbruket angående den inhemska försörjningen med papper och papp under år 1949, förordna om viss restitution av pappersskatt intill ett sammanlagt belopp av 4 miljoner kronor.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt samt om fortsatt giltighet av förordningen.

Häri genom förordnas, *dels* att 1 § 1 mom. samt 2—4, 7, 13, 14 och 22 §§ förordningen den 11 juni 1948 om pappersskatt, vilken förordning gäller till och med den 30 juni 1949, skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives *dels ock* att förordningen i sålunda ändrat skick skall äga fortsatt giltighet intill utgången av juni månad 1950.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

1 §.

1 mom. För följande — — —
(pappersskatt), nämligen

a) för papp och papper i obearbetat skick (med undantag av träfiberplattor), i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till statistiska numren 828—834, 835: 2, 836, 837, 843—846 och 848—857: 2, där varan tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller vidare bearbetning eller ock införes till riket,

b) för papp och papper i bearbetat skick samt arbeten av papp och papper, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till statistiska numren 827—877, 968—975, 978—990, 998, 1009, 1061—1071, 1129—1130 och 2048, där varan införes till riket för återförsäljning eller eljest för att användas i förvärvssyfte, *samt*

c) för tryckalster av papp eller papper, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till

1 mom. För följande — — —
(pappersskatt), nämligen

a) för papp och papper i obearbetat skick (med undantag av träfiberplattor *samt vulkanfiber och annan kemiskt beredd fiberpapp i plattor*), i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till statistiska numren 828—831, 833—834, 835: 2, 836, 837, 843—846 och 848—857: 2, där varan tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller vidare bearbetning eller ock införes till riket,

b) för papp och papper i bearbetat skick samt arbeten av papp och papper, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till statistiska numren 542, 827—877, 968—975, 978—990, 998, 1009, 1061—1071, 1129—1130 och 2048, där varan införes till riket för återförsäljning eller eljest för att användas i förvärvssyfte,

c) för tryckalster av papp eller papper, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförliga till

Nuvarande lydelse:

statistiska numren 878—891, där varan införes till riket och det tillika är uppenbart, att varan framställts huvudsakligen för avsättning i Sverige.

Föreslagen lydelse:

statistiska numren 878—891, där varan införes till riket och det tillika är uppenbart, att varan framställts huvudsakligen för avsättning i Sverige, samt

d) för pappersmassa, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförlig till statistiska numren 816—825, där varan tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller vidare bearbetning eller ock införes till riket, samt varan tillika är avsedd att, i befintligt skick eller efter bearbetning, användas i stället för skattepliktig vara eller av sådan vara framställd produkt.

2 §.

1 m o m. Skatten skall — — — äger rum.

2 m o m. Har tidningspapper — — — av köparen.

1 m o m. Skatten skall — — — äger rum.

2 m o m. Har tidningspapper — — — av köparen.

3 m o m. Där vara, som utan att skatt erlagts för densamma utlämnats av tillverkaren för att i befintligt skick eller efter bearbetning utföras ur riket, av köparen använts för annat ändamål, skall skatten erläggas av köparen.

3 §.

1 m o m. Skyldighet att — — — äger rum.

2 m o m. Där tidningspapper — — — ianspråktagande sker.

1 m o m. Skyldighet att — — — äger rum.

2 m o m. Där tidningspapper — — — ianspråktagande sker.

3 m o m. I fall som avses i 2 § 3 mom. inträder skattskyldigheten, då varan av köparen tages i anspråk för annat ändamål än för utförelse ur riket i befintligt skick eller efter bearbetning.

4 §.

Skatten utgår med femton öre för kilogram.

Skatten utgår med femton öre för kilogram, dock att skatten utgår med

Nuvarande lydelse:

Beträffande till — — — varans nettovikt.

1 m o m. Den som ämnar bedriva tillverkning, som avses i 1 § 1 mom. a), skall därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen minst fjorton dagar före tillverkningens påbörjande med angivande av företagets namn och belägenhet, tillverkarens fullständiga namn och postadress, det eller de varuslag, tillverkningen är avsedd att omfatta, samt dagen för dess påbörjande.

2 m o m. Har tidningspapper — — och postadress.

3 m o m. Inträder ändring i förhållande, varom uppgift lämnats i anmälan enligt 1 eller 2 mom., skall underrättelse därom snarast lämnas till kontrollstyrelsen.

1 m o m. Den som bedriver tillverkning, som avses i 1 § 1 mom. a), skall för varje kalenderkvartal till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder upprättad deklARATION angående den myckenhet skattepliktiga varor som av honom eller för hans räkning levererats till köpare eller ta-

Föreslagen lydelse:

fem öre för kilogram vid införsel till riket av skattepliktig vara, hänförlig till statistiska numret 827 i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning.

Beträffande till — — — varans nettovikt.

7 §.

1 m o m. Den som ämnar bedriva tillverkning, som avses i 1 § 1 mom. a) eller d), skall därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen minst fjorton dagar före tillverkningens påbörjande med angivande av företagets namn och belägenhet, tillverkarens fullständiga namn och postadress, det eller de varuslag, tillverkningen är avsedd att omfatta, samt dagen för dess påbörjande.

2 m o m. Har tidningspapper — — och postadress.

3 m o m. I fall som avses i 2 § 3 mom. åligger det köparen att innan han tager varan i anspråk för annat ändamål än för utförsel ur riket i befintligt skick eller efter bearbetning göra skriftlig anmälan därom till kontrollstyrelsen. Denna anmälan skall innehålla uppgift om köparens fullständiga namn och postadress.

4 m o m. Inträder ändring i förhållande, varom uppgift lämnats i anmälan enligt denna paragraf, skall underrättelse därom snarast lämnas till kontrollstyrelsen.

13 §.

1 m o m. Den som bedriver tillverkning, som avses i 1 § 1 mom. a) eller d), skall för varje kalenderkvartal till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder upprättad deklARATION angående den myckenhet skattepliktiga varor som av honom eller för hans räkning levererats till köpare

Nuvarande lydelse:

gits i anspråk för vidare bearbetning med angivande tillika av varornas vikt ävensom den å varorna belöpande skatten.

Deklaration, varom — — — deklara- tionen avser.

Om särskilda — — — deklaratio- nen avser.

2 mom. I fall som avses i 2 § 2 mom. skall deklARATION avgivas i en- lighet med de föreskrifter kontroll- styrelsen meddelar.

I deklARATION som avses i 13 § må avdrag göras för den myckenhet skat- tepliktiga varor, som

a) utlämnats från tillverknings- stället för att i befintligt skick eller efter bearbetning utföras ur riket eller

b) enligt bevis av tullmyndighet påförts skatt vid införsel till riket.

På särskild — — — från köparen.

Föreslagen lydelse:

eller tagits i anspråk för vidare bear- betning med angivande tillika av va- rornas vikt ävensom den å varorna belöpande skatten.

Deklaration, varom — — — dekla- rationen avser.

Om särskilda — — — deklaratio- nen avser.

2 mom. I fall som avses i 2 § 2 och 3 mom. skall deklARATION avgivas i enlighet med de föreskrifter kon- trollstyrelsen meddelar.

I deklARATION, som avses i 13 §, må avdrag göras för den myckenhet skat- tepliktiga varor, som utlämnats från tillverkningsstället för att i befintligt skick eller efter bearbetning utföras ur riket. Har vid den tillverkning, som deklARATIONEN avser, använts an- nan skattepliktig vara, må avdrag i deklARATIONEN göras även för den myckenhet av sistnämnda vara, som visas hava tidigare blivit påförä skatt.

På särskild — — — från köparen.

Där kontrollstyrelsen så förordnar är köpare av skattepliktig vara, som utlämnats från tillverkningsstället för att i befintligt skick eller efter bear- betning utföras ur riket, skyldig att till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder avgiven skriftlig för- säkran rörande ändamålet med inkö- pet.

22 §.

Den som utan föreskriven anmälan bedriver tillverkning, som avses i 1 § 1 mom. a), eller tager i anspråk tidningspapper på sätt i 2 § 2 mom. sägs eller efter anmälan om avbrott i rörelsen fortsätter densamma i strid mot bestämmelserna i 8 § första

Den som utan föreskriven anmälan bedriver tillverkning, som avses i 1 § 1 mom. a) eller d), eller underlåter att fullgöra anmälningsskyldighet, varom i 7 § 2 eller 3 mom. stadgas, eller efter anmälan om avbrott i rö- relsen fortsätter densamma i strid

Nuvarande lydelse:

stycket, straffes med dagsböter, ej under tjugu.

Den som — — — sex månader.

Underlåter någon — — — trehundra kronor.

Föreslagen lydelse:

mot bestämmelserna i 8 § första stycket eller uppsåtligen lämnar oriktig uppgift i försäkran som i 14 § sista stycket sägs, straffes med dagsböter, ej under tjugu.

Den som — — — sex månader.

Underlåter någon — — — trehundra kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1949.

Med avseende å ikraftträdandet skola följande bestämmelser gälla.

1. Den som vid ikraftträdandet innehar pappersmassa som avses i 1 § 1 mom. d) skall, med de undantag varom nedan under punkt 2 förmåles, erlägga pappersskatt härför (lagerskatt).

2. Lagerskatt skall icke utgå för pappersmassa, som visas hava levererats från tillverkaren före den 1 juli 1948. Ej heller skall lagerskatt utgå för sådan pappersmassa, som den 1 april 1949 innehades av tillverkaren eller som före nämnda dag levererats till annan för att i befintligt skick eller efter bearbetning utföras ur riket.

I övrigt föreligger skattskyldighet endast i den mån varans vikt överstiger 1 000 kilogram.

3. Vad i 4—6, 9—13, 15, 16, 18, 22—24, 26—29 och 31 §§ förordningen om pappersskatt är stadgat skall i tillämpliga delar gälla även beträffande lagerskatten, dock att i 13 § omförmäld deklaration skall avlämnas senast den 30 april 1949.

4. Kontrollstyrelsen äger utfärda de ytterligare föreskrifter som erfordras för uttagande av lagerskatten.

5. Den som vid ikraftträdandet av denna förordning bedriver tillverkning som avses i 1 § 1 mom. d) skall fullgöra den i 7 § 1 mom. föreskrivna anmälningsskyldigheten senast den 20 april 1949.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådet Ericsson anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, fråga om *vissa ändringar i beskattningen av papper m. m.* samt anför därvid följande.

Enligt förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt skall för papp och papper till staten erläggas särskild skatt (pappersskatt). Det skattepliktiga varuområdet finnes angivet i 1 § nämnda förordning genom hänvisning till vissa i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning upptagna nummer, till vilka de skattebelagda varorna äro hänförliga. Skatt skall sålunda enligt 1 § 1 mom. a) erläggas för papp och papper i obearbetat skick (med undantag av träfiberplattor), i tulltaxan hänförliga till statistiska numren 828—834, 835: 2, 836, 837, 843—846 och 848—857: 2, där varan tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller vidare bearbetning eller ock införes till riket.

Enligt 1 § 1 mom. b) skall skatt erläggas för papp och papper i bearbetat skick samt arbeten av papp och papper, i tulltaxan hänförliga till statistiska numren 827—877, 968—975, 978—990, 998, 1009, 1061—1071, 1129—1130 och 2048, där varan införes till riket för återförsäljning eller eljest för att användas i förvärvssyfte.

I 1 § 1 mom. c) stadgas, att pappersskatt skall erläggas för tryckalster av papp eller papper, i tulltaxan hänförliga till statistiska numren 878—891, där varan införes till riket och det tillika är uppenbart, att varan framställts huvudsakligen för avsättning i Sverige.

I 1 § 2 mom. stadgas, att skatt icke skall utgå för ofärgat eller färgat tidningspapper som användes för tryckning av allmän nyhetstidning (ur statistiska numren 837 och 857: 2), och att skatt ej heller skall utgå för i 1 mom. avsedd vara vilken såsom postförsändelse införes till riket.

Enligt vad i förordningen vidare stadgas skall förordningen, som trädde i kraft den 1 juli 1948, gälla till och med den 30 juni 1949.

I det följande kommer jag närmast att behandla frågan om fortsatt giltighet av pappersbeskattningen, och därefter torde jag få anmäla vissa förslag till ändringar i samma beskattning.

Frågan om pappersskattens fortbestånd för tiden efter juni 1949.

Förslaget om införandet av pappersskatt framlades för 1948 års riksdag i propositionen den 16 april 1948, nr 215. Enligt vad i nämnda proposition uttalades ingick denna beskattning såsom ett led i skärpningarna på den indirekta beskattningens område i syfte att överbalansera budgeten. I propositionen framhölls vidare, att i författningen i ämnet borde uttryckligen angivas — för att pappersskattens tillfälliga natur skulle särskilt understrykas — att skatten skulle utgå för endast ett år, räknat från och med den 1 juli 1948. Samtidigt underströks emellertid i propositionen att genom en sådan tidsbegränsning det alternativet icke uteslötes att frågan om skattens fortbestånd efter nyssnämnda dag upptoges till prövning av 1949 års riksdag. — Dessa uttalanden föranledde ingen erinran från riksdagens sida.

Såsom framgår av propositionen den 28 januari 1949 (nr 24) med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker uttalade jag vid framläggandet av sagda förslag, att de vid 1948 års riksdag beslutade skatteskärpningarna — pappersskatten däri inberäknad — enligt min uppfattning borde oförändrade fortbestå under nästkommande budgetår. Jag ansåg mig sålunda med hänsyn till det allmänna ekonomiska läget icke kunna förorda vare sig att pappersskatten redan nu borttoges eller att skattesatsen sänktes.

I enlighet härmed föreslår jag att för riksdagen nu framlägges förslag om fortsatt giltighet av förordningen om pappersskatt för tiden den 1 juli 1949 —den 30 juni 1950.

I anslutning härtill torde jag få omnämna de överläggningar som ägt rum med pappersbruken om villkoren för leveranser av papper och papp till hemmamarknaden under år 1949. En närmare redogörelse för hithörande frågor lämnas i en inom statens bränslekommission upprättad promemoria, vilken torde få såsom *Bihang* fogas till detta protokoll. Såsom av promemorian framgår grundade sig den reglering av handeln med papper och papp, som varit i kraft år 1948 och haft till huvudsakligt syfte att tillförsäkra den inhemska marknaden erforderliga papperskvantiteter, bland annat på en överenskommelse med cellulosaindustrien om leveranser av vissa kvantiteter pappersmassa till avtalade priser. Någon motsvarande överenskommelse kunde däremot icke träffas för år 1949. Härmed bortföll den viktigaste förutsättningen för pappersregleringen, som därför upphävdes samtidigt som priserna å massa och papper genom stoppriser fastställdes vid dittillsvarande nivå. De pappersbruk, som för sin tillverkning äro helt eller delvis hänvisade till att köpa massa, ha emellertid haft svårigheter att anskaffa erforderliga råvarukvantiteter till fastställda stoppriser. De överläggningar som i anledning härav ägt rum ha resulterat i att stoppriserna å massa upphävts i samband med att en preliminär överenskommelse angående pappersförsörjningen under år 1949 träffats med pappersbruken. Denna överenskommelse inriktar sig uteslutande på att säkra de massaköpande pappersbrukens försörjning med den massa, som erfordras för att bruken skola kunna leverera papper på hemmamarknaden. Utgångspunkten har härvid varit att dessa

pappersbruk nu räkna med att behöva betala per ton massa i genomsnitt 50 kronor mer än de i fjolårets globalavtal mellan cellulosa- och pappersbruksföreningarna överenskomna massapriserna. Den kvantitet kemisk massa, som levererades på hemmamarknaden i fjol, uppgick till 80 000 ton och man utgår från samma leverans även under 1949. De ifrågavarande pappersbrukens merkostnad för massaköpen skulle sålunda bli fyra miljoner kronor. Slår man ut merkostnaden på den kvantitet papper, som för hemmamarknadens behov produceras på basis av denna massa, representerar merkostnaden en kostnadsökning av 5 öre per kilogram papper.

För att bereda pappersindustrien kompensation för denna merkostnad ha två utvägar stått till buds. Om man å ena sidan hade velat lämna de massaköpande pappersbruken kompensation i form av prishöjningar, skulle man med utgångspunkt från den förutnämnda kostnadsfördyringen av 5 öre per kilogram papper blivit nödsakad att medgiva en lyftning av hela pappersprinsnivån med i genomsnitt 5 öre per kilogram. Att differentiera prissättningen för massaköpande och självförsörjande pappersbruk är nämligen icke tänkbart. De självförsörjande pappersbruken skulle därigenom oundvikligen fått tillgodogöra sig det stegrade hemmamarknadsvärdet på massa, och den totala belastningen för konsumenterna hade kommit att omfatta omkring 15 miljoner kronor. Den andra utvägen — som valdes i den preliminära överenskommelsen — är att subventionera endast de massaköpande pappersbruken, för vilket ändamål erfordras cirka 4 miljoner kronor. Det förutsattes att denna kompensation skulle utgå i form av restitution av erlagd pappersskatt. Visserligen är det i och för sig icke tilltalande att taga skattemedel i anspråk för subventionsändamål av här avsett slag. Å andra sidan torde en subvention av skattemedel med ett belopp motsvarande i genomsnitt 1,3 öre per kilogram av de totala hemmamarknadsleveranserna av papp och papper — med undantag för tidningspapper — avgjort vara att föredraga framför en allmän lyftning av pappersprinsnivån av nyss angiven omfattning. Den träffade preliminära överenskommelsen torde därför innebära en godtagbar lösning av de föreliggande svårigheterna.

I enlighet med det nu anförda torde av riksdagen böra inhämtas bemyndigande för Kungl. Maj:t att för år 1949 till pappersbruken restituera pappersskatt med 50 kronor per ton för tillverkning av papper och papp för hemmamarknaden inköpt kemisk massa intill en sammanlagd kvantitet av högst 80 000 ton eller tillhoppa högst 4 miljoner kronor. — Bränslekommissionen torde sedermera böra erhålla uppdrag att i samråd med kontrollstyrelsen inkomma med förslag till de närmare bestämmelser, som må vara erforderliga för restitutionens genomförande.

Vissa ändringar i förordningen om pappersskatt.

Undantag från pappersskatten beträffande vulkanfiber och annan kemiskt beredd fiberpapp i plattor.

Vulkanfiber och annan kemiskt beredd fiberpapp i plattor redovisas i tulltaxan med statistisk varuförteckning under statistiskt nr 832. På sätt framgår av 1 § förordningen om pappersskatt skall skatt utgå för dessa varor.

I en den 22 juni 1948 dagtecknad skrift har *Aktiebolaget Tidan* hemställt om befrielse från skyldigheten att erlägga pappersskatt för vulkanfiber, vilken vara inom riket tillverkades uteslutande av bolaget. Denna vara vore enligt bolagets mening en konstprodukt, vid vars tillverkning såsom utgångsmaterial användes cellulosa och bomullslump som genom kemiska processer omvandlades till ett homogent, hornliknande material. Vulkanfiber vore på grund härav att anse såsom en konstmasseprodukt, som närmast kunde hänföras till samma kategori av produkter som bakelit eller konstmassor av konsthartstyp, plast, celluloid o. d. Med användning av vulkanfiber tillverkades bl. a. reseffekter, spinnkannor, transportlådor, transportvagnar, kuggjul och packningar. Enligt bolaget tillverkades för närvarande för förbrukning inom landet allenast omkring 300 ton vulkanfiber årligen. Skatten å vulkanfiber komme således, efter gällande skattesats av 15 öre för kilogram, att tillföra statsverket omkring 45 000 kronor årligen.

Över nämnda framställning har infordrat utlåtande avgivits av *Kontrollstyrelsen* i skrivelse den 16 december 1948. Härefter ha utlåtanden över bolagets framställning samt över kontrollstyrelsens nyssnämnda skrivelse avgivits av *generaltullstyrelsen*, *kommerskollegium* och *statens bränsekommission*. Vid det av kommerskollegium avgivna utlåtandet ha fogats yttranden av *Stockholms* och *Skånes handelskammare*, *handelskammaren i Göteborg*, *Sveriges industriförbund* och *Svenska pappersbruksföreningen*.

Kontrollstyrelsen har i sitt utlåtande anført, att vulkanfiber icke vore att jämställa med papp och papper i allmänhet. Genom den använda tillverkningsmetoden hade denna vara erhållit egenskaper, varigenom densamma helt skilde sig från papp och papper och därmed möjliggjorde begagnande inom områden, där eljest annat material måste komma till användning. Det kunde med hänsyn härtill icke framstå såsom stridande mot principerna för pappersbeskattningen att undantaga vulkanfiber från denna skatt. På grund av vulkanfibers speciella egenskaper skulle vid sådant undantagande från beskattning särskilda tekniska svårigheter att särskilja vulkanfiber från beskattade papp- och pappersprodukter icke uppstå. Vulkanfiber och därav framställda produkter konkurrerade i allmänhet icke med papp och papper eller därav framställda liknande produkter. I stället hade vulkanfiber att utstå viss konkurrens från exempelvis plast, läder och metall. Då dessa varor vore obeskattade hade konkurrensmöjligheterna för produkter av vulkanfiber givetvis i viss mån minskats. Det borde framhållas, att vissa produkter av vulkanfiber, exempelvis resväskor, skulle kunna sägas utbjudas i konkurrens med sådan vara av papp. Med hänsyn till den betydande prisskillnad, som vanligen rådde mellan produkter av nu angivna slag, syntes detta förhållande icke böra tillmätas betydelse i förevarande sammanhang. På grund av det anförda och då den till vulkanfiber hänförliga skatteinkomsten kunde beräknas uppgå till endast 45 000 kronor för år, syntes starka skäl tala för undantagande av vulkanfiber från beskattning.

Övriga remissinstanser ha tillstyrkt eller lämnat utan erinran kontrollstyrelsens förslag om undantagande av vulkanfiber från pappersskatten.

Departementschefen. Enligt vad som framgår av kontrollstyrelsens utredning i föreliggande fråga kan vulkanfiber — vilken vara i tulltaxan med statistisk varuförteckning är upptagen under statistiska numret 832 — varken på grund av sina egenskaper eller med hänsyn till sättet för dess tillverkning jämföras med de slag av papp och papper, som redovisas under andra statistiska nummer i tulltaxan. Några tekniska svårigheter att särskilja vulkanfiber från övriga nu skattepliktiga varor torde icke föreligga. Jag anser mig därför böra tillstyrka kontrollstyrelsens förslag att vulkanfiber undantages från pappersbeskattningen. Samma undantag bör föreskrivas i fråga om annan kemiskt beredd fiberpapp i plattor som redovisas under statistiska numret 832.

I anledning härav bör nyssnämnda statistiska nummer utgå ur författningstexten i 1 § 1 mom. a) förordningen om pappersskatt. Det torde därjämte vara lämpligt, att i samma moment uttryckligen ange att från pappersskatt undantagas — förutom träfiberplattor — jämväl vulkanfiber och annan kemiskt beredd fiberpapp i plattor.

Beskattningen av importerat ljuskänsligt, fotografiskt papper.

Papper, som användes för framställning av ljuskänsligt, fotografiskt papper, hänföres i tullstatistiskt avseende till statistiska numren 838 och 857: 2. För dylikt papper skall följaktligen pappersskatt utgå då det hit införts. För till riket infört ljuskänsligt, fotografiskt papper, hänförligt till statistiskt nummer 542, utgår däremot icke skatt.

I en den 25 oktober 1948 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Aktiebolaget Ceaverken* anfört bland annat, att bolaget, som helt ägdes av svenska staten, tillverkade röntgen- och elektrokardiografpapper för sjukvårdens behov samt övrigt ljuskänsligt, fotografiskt papper, huvudsakligen för militära och andra statliga ändamål. Dessutom saluförde bolaget dylikt fotografiskt papper på den civila marknaden inom landet och exporterade sina produkter till icke oväsentliga belopp. För tillverkningen vore bolaget beroende av import av pappersunderlag, vilket vid bolagets fabrik belades med det ljuskänsliga, fotografiska skiktet. Vid förtullning av dylikt pappersunderlag uttoges pappersskatt. Då bolaget hade att konkurrera med de utländska företagen såväl på den inhemska marknaden som vid export, komme bolaget därigenom i ett ogynnsamt läge, alldenstund importerat ljuskänsligt, fotografiskt papper icke vore skattebelagt. Bolaget hemställde därför om skattebefrielse för sådant importerat underlagspapper (stat. nr 838 och 857) som användes vid tillverkning av ljuskänsligt, fotografiskt papper.

Efter remiss ha utlåtanden i förevarande ärende avgivits av *Kontrollstyrelsen*, *generaltullstyrelsen* och *Kommerskollegium*. Kommerskollegium har bifogat yttranden från *Stockholms* och *Skånes handelskammare*, *handelskammaren i Göteborg* samt *Sveriges industriförbund*.

Kontrollstyrelsen har i sitt utlåtande omnämnt, att bolaget för tillverk-

ning av fotografiskt papper förbrukade omkring 80 ton papper per år. Enligt kontrollstyrelsens mening borde den av bolaget påtalade ojämnheten i beskattningen för framtiden lämpligen elimineras på så sätt, att även till riket infört ljuskänsligt, fotografiskt papper belades med pappersskatt. Styrelsen hemställde därför, att 1 § 1 mom. b) förordningen om pappersskatt erhöles sådan ändrad lydelse, att i författningsrummet medtoges även statistiska numret 542, till vilket nummer ljuskänsligt, fotografiskt papper hänfördes i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning.

Generaltullstyrelsen har anfört, att styrelsen icke hade något att erinra mot kontrollstyrelsens förevarande förslag.

Av näringsorganisationerna har *Sveriges industriförbund* lämnat kontrollstyrelsens förslag utan erinran och *Stockholms handelskammare* har av praktiska skäl tillstyrkt detsamma. *Skånes handelskammare* och *handelskammaren i Göteborg* ha däremot avstyrkt förslaget under framhållande att det ljuskänsliga, fotografiska papperet vore en fotokemisk artikel. Skånes handelskammare har vidare erinrat om att denna vara utgjorde ett viktigt arbetsmaterial för yrkesmännen inom den fotografiska branschen och att dessa vid en beskattning skulle bli nödsakade begära kompensation i form av höjda priser för de arbeten, som utfördes inom branschen.

Kommerskollegium har erinrat om att pappersskatt vid import utginge icke endast för papp och papper i obearbetat skick utan i regel även för pappersprodukter, däribland även för sådana produkter, för vilka bearbetningskostnaderna vore betydande. Det syntes därför vara mest i överensstämmelse med pappersbeskattningens nuvarande utformning, att importen av ljuskänsligt, fotografiskt papper, stat. nr 542, belades med skatt. Då dylikt papper vore jämförelsevis dyrbart, skulle en skatt av 15 öre per kilogram icke utgöra någon mera avsevärd belastning. Enligt den preliminära redogörelsen för varuinförseln år 1947 importerades nämnda år 503 390 kilogram papper av ifrågavarande slag till ett värde av 5 274 245 kronor. Då importvärdet sålunda vore i genomsnitt omkring 10 kronor 50 öre per kilogram, skulle skatten — beräknad på detta värde — uppgå till ej fullt 1,5 procent. Kollegium ansåge sig under angivna förhållanden böra tillstyrka kontrollstyrelsens förslag.

Departementschefen. Såsom framgår av det anförda är en inhemsk tillverkare av ljuskänsligt, fotografiskt papper skyldig att erlægga pappersskatt för det underlagspapper, som användes vid tillverkningen, medan en importör av färdigt ljuskänsligt, fotografiskt papper undgår denna beskattning. En viss ojämnhet föreligger sålunda i beskattningen på förevarande område.

I överensstämmelse med vad kontrollstyrelsen föreslagit och flertalet remissinstanser tillstyrkt förordar jag, att denna ojämnhet i beskattningen undanröjes på så sätt att pappersskatt framdeles uttages jämväl för importerat ljuskänsligt, fotografiskt papper.

Då papper av sist angivet slag i tulltaxan med statistisk varuförteckning

redovisas under statistiska numret 542, bör detta nummer införas i författningstexten i 1 § 1 mom. b) förordningen om pappersskatt.

Införandet av pappersskatt i vissa fall å pappersmassa.

I tulltaxan med statistisk varuförteckning redovisas pappersmassa under statistiska numren 816—825. Pappersskatt utgår sålunda icke för pappersmassa.

I sin förut omnämnda skrivelse den 16 december 1948 har *kontrollstyrelsen* hemställt, att pappersmassa i viss utsträckning måtte indragas under pappersbeskattningen. I denna fråga har kontrollstyrelsen anfört följande.

Förutom för framställning av papp och papper försäljes pappersmassa i mindre utsträckning inom landet för användning som skyddspapp i nybyggen, som mellanlägg vid brädfodring av byggnader, som ytteremballage av olika slag samt för framställning av sådana varor som packningar, ägg-hållare m. m. och cellulosa bomull. Vid sidan av nu angivna användningsområden — i vilka fall massan direkt eller efter bearbetning konkurrerar med skattepliktiga pappersvaror — nyttjas massa inom landet exempelvis för framställning av krut, viscosmassa och cellulosa mjöl. Genom att pappersmassa icke är underkastad skatteplikt enligt förordningen om pappersskatt har viss snedvridning av konkurrensförhållandena mellan pappersmassa samt papp och papper uppstått. Kontrollstyrelsen får på grund härav förorda, att jämväl pappersmassa i princip indrages under pappersbeskattningen. Med hänsyn till vad som anförts angående användningsområden för pappersmassa synes från beskattning dock böra undantagas exempelvis sådan massa, som vidare bearbetas för framställning av papp och papper, krut, viscosmassa och cellulosa mjöl. På grund av svårigheten att angiva alla de områden, inom vilka pappersmassa nu användes eller framdeles kan komma att användas, torde det vara erforderligt, att beskattningsmyndigheten erhåller befogenhet att bestämma, i vilka fall pappersskatt skall erläggas för dylik massa. Beskattningsmyndigheten bör i sitt ställningstagande härvid aktgiva på huruvida massan direkt eller efter bearbetning kommer till sådan användning, att den konkurrerar med papp eller papper eller annan enligt förordningen om pappersskatt skattepliktig vara eller av sådan vara framställd produkt.

I enlighet härmed har kontrollstyrelsen föreslagit, att i 1 § 1 mom. skulle införas en bestämmelse av följande innehåll, nämligen att med papp och papper, som avsåges under a), skulle likställas pappersmassa, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförlig till statistiska numren 816—825, där densamma vore avsedd att antingen utgöra eller ock användas för framställning av ersättningsmedel för annan enligt förordningen beskattad vara eller av sådan vara framställd produkt.

Över kontrollstyrelsens förevarande förslag ha, efter remiss, *yltranden* avgivits av de i det föregående omnämnda myndigheterna och sammanlutningarna (se s. 9) ävensom av Svenska cellulosa-föreningen.

Generaltullstyrelsen har anfört, att styrelsen funne sig icke böra motsätta sig att jämväl pappersmassa belades med skatt i den omfattning kontrollstyrelsen förordat.

Statens bränslekommission har förklarat, att kommissionen i princip kunde biträda kontrollstyrelsens förslag rörande beskattningen av pappersmassa.

Svenska cellulosa-föreningen har avstyrkt förslaget. Såsom motivering härför har föreningen åberopat, att den av principiella skäl funne beskattning av papp och papper oberättigad samt att den massa, som närmast avsåges, betingade ett pris av omkring 200 kronor per ton och genom en skatt av 150 kronor per ton skulle fördyras med 75 procent.

Svenska pappersbruksföreningen och *handelskamrarna* ha däremot tillstyrkt eller i vart fall förklarat sig icke vilja motsätta sig den föreslagna utvidgningen av beskattningen.

Kommerskollegium har anfört, att en indragning av pappersmassa under beskattningen i enlighet med kontrollstyrelsens förslag syntes påkallad. Kollegium tillstyrkte sålunda förslaget härom. I anledning av cellulosa-föreningens påpekande att skatten skulle medföra en fördyring av pappersmassa för byggnadsändamål med omkring 75 procent ville kollegium erinra om att skatten även för billigare papp och papper utgjorde en betydande belastning även om den ej uppginge till den angivna procentsatsen.

Kontrollstyrelsen har därefter i en den 24 januari 1949 dagtecknad memoria anfört, att det redan kort efter den 1 juli 1948, då förordningen om pappersskatt trädde i kraft, kommit till kontrollstyrelsens kännedom, att vissa cellulosa-produkter, vilka otvivelaktigt vore att anse såsom pappersmassa, utlämnades från vederbörande tillverkare för användning såsom papp. Enligt vad kontrollstyrelsen inhämtat från statens bränslekommission hade pappersmassa i vidgad omfattning använts av wellpappindustrien såsom ersättning för den framför allt på grund av pappersskatten väsentligt dyrare pappen i egentlig mening. Kontrollstyrelsen har vidare anfört.

Avsättningen av pappersmassa för direkt användning såsom papp skall enligt lämnade uppgifter tidigare ha förekommit i relativt obetydlig omfattning. Från den 1 juli 1948 har emellertid genom tillkomsten av skatt å papp prisskillnaden mellan papp och massa blivit sådan, att massan kunnat finna ökad användning utan ytterligare bearbetning, framför allt för användning såsom byggnadspapp. Läget har ytterligare tillspetsats genom att det s. k. globalavtalet mellan massa- och pappersindustrierna upphört att gälla med utgången av år 1948. Enligt detta avtal hade massaindustrien förbundit sig att till av statens priskontrollnämnd godkända priser försälja massa till pappersbruken för framställning av pappersprodukter, avsedda för hemmamarknaden. Genom att avtalet icke förnyats för år 1949 kan det tänkas ligga i massaindustriens intresse, att för direkt avsättning såsom ersättning för papp nyttja de massakvantiteter, som eljest skulle ha gått till pappersbruken för hemmamarknadstillverkning, allt givetvis i den mån massan icke kan vinna avsättning såsom exportvara till förmånligare priser. Tendenser i sådan riktning ha ock kunnat förmärkas enligt vad under hand upplysts från pappersbrukens sida. Denna utveckling har enligt uppgift medfört, att pappersbruk med egen massatillverkning på sina håll av konkurrensskäl övergått till försäljning av massa för användning såsom ersättning för papp. På grund av angivna förhållanden finnes grundad anled-

ning befara, att tillverkning och efterfrågan mycket hastigt kommer att inriktas på massa i stället för skattepliktig papp, vilket kommer att medföra icke blott betydande sänkningar av skatteintäkterna utan även innebära rubbningar i konkurrensläget inom branschen. Utvecklingen har sålunda lett till en förskjutning i avsättningen å den inhemska marknaden av å ena sidan massa och å andra sidan papp. Till detta missförhållande, vilket snarast bör avhjälpas, kommer, att kontrollstyrelsen mer och mer ställes inför svåra avgöranden om vad som är att hänföra till massa och vad som är att hänföra till papp. Gränsen är relativt flytande. Kontrollstyrelsen har för undvikande av tvister — vilkas rättsliga avgörande, med tanke på den av styrelsen föreslagna snara utvidgningen av skatteområdet att omfatta även massa, skulle ur prejudicerande synpunkt sakna betydelse för en framtida gränsdragning — ansett sig böra sätta gränsen mycket nära vad som allmänt sett måste förstås med papp. Härigenom har inom det skattefria området kommit att falla ett flertal produkter, för vilka bruken tidigare erlagt skatt. Detta har i sin tur till följd, att icke obetydliga kvantiteter av massa, vilka av allmänheten måste uppfattas såsom papp, komma att saluhållas utan pappersskatt, ett förhållande som även ur avnämarnas synpunkt måste te sig egendomligt.

Enligt vad kontrollstyrelsen vidare anfört påkallade de sålunda angivna omständigheterna — å ena sidan massans utbudande såsom papp eller ersättning för papp och å andra sidan vissa pappkvaliteters betecknande såsom massa i skattehänseende — omedelbara åtgärder. I anledning härav borde undersökas, på vilket sätt de åsyftade olägenheterna under tiden till författningsändringens ikraftträdande kunde i möjligaste mån avhjälpas. Härvid syntes endast den utvägen stå öppen att genomföra en beskattning av de kvantiteter av nu avsedda massaprodukter, vilka vid författningsändringens ikraftträdande inom landet funnes i lager hos annan än tillverkare. Lagerskatt borde dock icke utgå för sådana varupartier, för vilka tillstånd till export meddelats av statens bränslekommission. Då den som innehade lager av massaprodukter i allmänhet icke kunde avgöra, huruvida en vara kunde anses såsom pappersmassa eller icke, borde såsom skattepliktig vara anses massaprodukt, utgörande ersättning för papp eller papper, vilken produkt utlämnats från tillverkare efter ikraftträdandet av förordningen om pappersskatt men för vilken vid fakturering tillägg för pappersskatt icke gjorts. Då enligt av statens priskontrollnämnd meddelade bestämmelser pappersskatt eller pristillägg i anledning härav skulle särskilt angivas å faktura, borde dylik varuangivning i allmänhet icke erbjuda svårigheter vid tillämpningen. Lagerskatten borde i likhet med pappersskatten utgå med 15 öre för kilogram och erläggas av innehavare av det skattepliktiga lagret till kontrollstyrelsen i samband med avgivande av särskild deklaration. Från lagerbeskattningen borde undantagas lager icke uppgående till förslagsvis 1 000 kilogram.

Över nämnda promemoria ha, efter remiss, yttranden avgivits av *generalullstyrelsen*, *kommerskollegium*, *statens bränslekommission*, *statens priskontrollnämnd*, *Svenska pappersbruksföreningen* och *Svenska cellulosaföreningen*. Vid det av kommerskollegium avgivna yttrandet ha fogats yttran-

den av *Stockholms och Skånes handelskammare* samt *handelskammaren i Göteborg*.

Av de remissinstanser som tillstyrkt förslaget om lagerskatt å pappersmassa har *statens priskontrollnämnd* anfört.

Nämnden delar kontrollstyrelsens uppfattning, att massaprodukter, som hittills varit skattefria men användas såsom ersättning för papp eller papper, av de skäl kontrollstyrelsen åberopat böra i skattehänseende jämföras med skattebelagt papp och papper. Såsom ytterligare skäl härför kan anföras, att, därest dylika massaprodukter skulle inom förädlingsindustrien i större omfattning komma till användning såsom ersättning för skattebelagt material, den möjligheten icke kan uteslutas, att sådana pristillägg, som nämnden medgivit beträffande av papp eller papper tillverkade färdigprodukter, skulle komma att i vissa fall uttagas jämväl för varor tillverkade av skattefria massaprodukter.

Såsom kontrollstyrelsen anfört torde det vara önskvärt, att de olägenheter, som följa av de nuvarande beskattningsbestämmelserna, i möjligaste mån motverkas även såvitt angår tiden till författningsändringens ikraftträdande. Därvid vill nämnden särskilt framhålla att det förhållandet, att i samband med författningsändringen prishöjningar å varan kunna förmodas bli tillåtna i samtliga handelsled, ehuru skatt uttages endast hos tillverkare, kan komma att orsaka, att andra än tillverkare av varan under mellantiden i spekulationssyfte upplagra pappersmassa såsom ersättningsmaterial för papp och papper i större omfattning än vanligt. I fråga om andra än tillverkare torde i enlighet med kontrollstyrelsens förslag de angivna olägenheterna kunna motverkas genom att beskattning sker beträffande hos dem vid tiden för författningsändringens ikraftträdande befintliga lager av ifrågakvarande ersättningsmaterial. De hos tillverkare befintliga lagren behöva däremot icke skattebeläggas, med hänsyn till att skatt kommer att av dem uttagas så snart försäljning av ersättningsmaterialet sker eller detsamma av tillverkaren själv tages i anspråk för vidare bearbetning. Någon oberättigad vinst genom pristillägg på lagervaror kan alltså icke uppstå för tillverkaren. Från beskattning skulle vidare undantagas sådana lagerpartier för vilka exporttillstånd meddelats. Slutligen har kontrollstyrelsen uttalat, att från beskattning borde undantagas »lager icke uppgående till förslagsvis 1 000 kilogram», vilket torde få tolkas så att lagerskatt skulle utgå endast beträffande den del av lager som överstiger 1 000 kilogram. Genom dessa undantag skulle viss överensstämmelse kunna ernås med de bestämmelser om prissättningen på papp- och pappersvaror, som i samband med ikraftträdandet av förordningen om pappersskatt meddelats av nämnden. Därvid medgavs nämligen, att pristillägg för pappersskatten skulle få göras även beträffande inom handeln och förädlingsindustrierna befintliga lagervaror, för vilka skatt icke erlagts. Nämnden förutsatte därvid, att sagda förmån skulle uppvägas genom att vid pappersskattens framtida avveckling prissänkning omedelbart skulle genomföras över hela linjen och alltså jämväl för i lager befintliga partier av papp och papper samt produkter därav, beträffande vilka skatt erlagts. Motsvarande uppvägning beträffande här ifrågakvarande massaprodukter blir ju icke möjlig om fullständig lagerbeskattning tillgripes. På grund därav synes det böra övervägas att undantaga viss del av ingångslagret från beskattning.

Svenska pappersbruksföreningen har framhållit, att föreningen redan innan kontrollstyrelsen avlämnat sin promemoria om lagerskatten med sty-

relsen dryftat det läge, som uppkommit på pappersmarknaden därigenom att pappersmassa, även om densamma användes för samma ändamål som papper och papp, icke vore belagd med skatt. Föreningen vitsordade, att detta förhållande lett till en snedvridning av tillverkning och efterfrågan och en förskjutning av konkurrensläget inom branschen. Föreningen hade vid diskussionerna med styrelsen särskilt belyst de svårigheter, som mötte när det gällde att avgöra vad som vore att hänföra till pappersmassa respektive papp. Då betydande olägenheter inom branschen eljest måste förutses, tillstyrkte föreningen styrelsens förslag.

Stockholms handelskammare och *handelskammaren i Göteborg* ha lämnat förslaget om lagerskatt utan erinran.

A andra sidan har förslaget om särskild lagerbeskattning av styrkts av *statens bränselekommission*, som anfört följande.

Den nu väckta frågan om utsträckande av skattskyldigheten enligt förordningen om pappersskatt att omfatta även vissa lager av tidigare skattefria varor är till sin princip icke ny. I 1947 års konsumtionsskatteberednings betänkande den 18 mars 1948, vilket i sina huvuddrag lagts till grund för utformningen av pappersbeskattningen, föreslogs att en lagerbeskattning måtte genomföras åtminstone såvitt anginge större lager av papper och papp. Vid anmälan av proposition 1948: 215 med förslag till förordning om pappersskatt förklarade sig föredragande departementschefen vara av den uppfattningen att några allvarigare olägenheter icke skulle uppkomma där est en lagerskatt icke uttoges vid beskattningens ikraftträdande, varför införandet av en dylik lagerskatt icke förordades. Vad sålunda anförts för anledde ingen riksdagens erinran. Befintliga lager av papper och papp lämnades sålunda obeskattade i den mån de vid förordningens ikraftträdande icke funnos kvar vid pappersbruken. Den allmänna princip för pappersskattens konstruktion som därmed angivits bör enligt bränselekommissionens mening icke frångås om icke starka skäl kunna anföras härför. Kommissionen är icke övertygad om att så är fallet. Det har icke varit möjligt att erhålla säkra uppgifter rörande storleken av de massalager som komme att beröras av en lagerskatt, men enligt kommissionens bestämda uppfattning kunna dessa lager till sin kvantitet icke ens tillnärmelsevis jämföras med de papperslager som vid pappersbeskattningens genomförande ansågos kunna utan olägenhet lämnas obeskattade.

Mot detta resonemang kan måhända anföras, att pappersbeskattningens utsträckande att i vissa fall omfatta även massa endast avser att utfylla en lucka i skattesystemet, vilken aktualiserats genom en oväntad förskjutning av marknadsläget, och att sålunda den nu föreslagna lagerbeskattningen komme att drabba varor vilka rätteligen icke bort vara skattefria. Häremot kan åter invändas att ej heller genom en lagerskatt skapas fullständig rättvisa, då möjlighet saknas att utsträcka skattskyldigheten att omfatta även redan förbrukade partier av massa som rätteligen bort beskattas. Slutligen måste det i rättssäkerhetens intresse anses i och för sig önskvärt att de rättsliga och ekonomiska förutsättningar för näringslivets handlande — av statsmakterna avsedda eller icke — vilka faktiskt skapades genom pappersskatteförordningens ikraftträdande i den form den då hade, icke utan tvingande skäl retroaktivt förändras. I fråga om det nu aktuella fallet innebär detta, att den som i god tro förvärvat skattefri massa för användning i stället för beskattat papper eller papp bör kunna förlita sig på att hans eko-

nomiska kalkyler icke i efterhand kullkastas genom en retroaktiv beskattning.

På grund av vad ovan anförts finner sig bränslekommissionen böra avstyrka den i promemorian föreslagna lagerskatten å pappersmassa.

För det fall att lagerbeskattningen, oaktat vad kommissionen anför till dess avstyrkande, likväl skulle finnas böra genomföras, finner kommissionen de i promemorian föreslagna anordningarna lämpliga med nedan angivna undantag.

I promemorian anföres, att lagerskatt icke bör utgå för sådana varupartier, för vilka tillstånd till export meddelats av bränslekommissionen. Ifrågavarande exporttillstånd meddelas emellertid av statens handelskommission. Bränslekommissionen meddelar däremot i förekommande fall tillstånd för pappersbruken att till gällande exportpriser leverera papper och papp för tillverkning av exportvaror eller emballage för dylika varor. Sådan papp kan, såsom anföres i promemorian, i vissa fall ha i skattehänseende klassificerats såsom massa och därmed beröras av förslaget. Emellertid synas alla hithörande frågor på ett tillfredsställande sätt regleras genom tillämpning av 14 § förordningen om pappersskatt.

Vidare har förslaget avstyrkts av *Skånes handelskammare*, som erinrat om att lagerskatt ej tillgreps i samband med pappersskattens införande. En dylik beskattning vore enligt handelskammarens mening ur principiell synpunkt förkastlig och fordrade såsom komplement ett restitutionsförfarande då skatten upphörde. Dessutom skulle skatten medföra stora praktiska besvärligheter för näringslivet och fordra en omfattande kontrollapparat.

Kommerskollegium har uttalat, att en lagerbeskattning borde — av i hudsak de skäl som *Skånes handelskammare* anför — ifrågakomma endast om det visade sig att upplagring skett i sådan omfattning att det skulle medföra betydande olägenheter.

Svenska cellulosaföreningen har helt avstyrkt kontrollstyrelsens förslag. Slutligen har *generaltullstyrelsen* anförts.

Frågan om införandet av lagerskatt å pappersmassa ligger icke direkt inom styrelsens verksamhetsområde, och det är därför vanskligt för styrelsen att göra något uttalande i ämnet. Styrelsen vill emellertid framhålla, att den motivering, som förebragts, icke övertygat styrelsen om lämpligheten och nödvändigheten av att taga ytterligare ett steg till utvidgning av beskattningen på området. Såvitt styrelsen kan bedöma torde det även kunna bli förenat med vissa svårigheter att rättvist och effektivt uttaga en sådan lagerskatt, som ifrågasättes.

En lagerbeskattning av pappersmassa i den av kontrollstyrelsen föreslagna omfattningen kommer möjligen att få till följd, att massan ej längre med fördel kan försäljas såsom ersättning för papp och papper. Det torde därför vara lämpligt att i bestämmelser angående sådan lagerbeskattning intagas vissa föreskrifter om befrielse från erläggande av skatt och restitution av erlagd skatt efter prövning i förekommande fall. Dylika bestämmelser synas även vara påkallade med hänsyn till pappersskattens temporära natur.

Departementschefen. På grund av att pappersskatt uttages för papp och papper men däremot icke för pappersmassa har — på sätt kontrollstyrelsen framhållit och i flera remissyttranden vitsordats — en snedvridning av kon-

kurrensförhållandena mellan dessa varuslag uppstått. För att återställa tidigare rådande konkurrensläge har kontrollstyrelsen föreslagit, att pappersskatt skall utgå för pappersmassa som är avsedd att utgöra eller användas för framställning av ersättningsmedel för annan skattepliktig vara eller av sådan vara framställd produkt. Detta förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissinstanserna, dock med undantag av Svenska cellulosa-föreningen som huvudsakligen av principiella skäl avstyrkt förslaget i fråga.

De skäl, som kontrollstyrelsen åberopat till stöd för förslaget att utvidga pappersbeskattningen till att omfatta jämväl sådan pappersmassa varom här är fråga, äro enligt min mening bärande. Jag tillstyrker sålunda, att förslaget genomföres.

I anledning härav bör i 1 § 1 mom. förordningen om pappersskatt — lämpligen under en ny punkt d) — upptagas en bestämmelse därom, att pappersskatt skall utgå för pappersmassa, i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning hänförlig till statistiska numren 816—825, där varan tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller vidare bearbetning eller ock införes till riket, dock endast om varan är avsedd att — i befintligt skick eller efter bearbetning — användas i stället för skattepliktig vara eller av sådan vara framställd produkt. Därjämte torde vissa redaktionella ändringar böra vidtagas i 7, 13 och 22 §§.

Det är önskvärt att de föreslagna bestämmelserna om beskattning av pappersmassa träda i kraft snarast möjligt. Jag förordar därför att ikraftträdandet bestämmes redan till den 1 april 1949.

I sin promemoria den 24 januari 1949 har kontrollstyrelsen anfört vissa omständigheter som motiverade att i samband med ikraftträdandet av skatten å pappersmassa en särskild lagerskatt uttoges å nämnda vara. Sålunda har styrelsen uttalat, att det funnes anledning befara att under tiden intill dess beskattningen trädde i kraft pappersmassa komme att i ökad omfattning användas såsom ersättning för papp; och härigenom skulle en ytterligare förskjutning komma att ske i avsättningen å den inhemska marknaden av å ena sidan pappersmassa och å andra sidan papp.

För egen del anser jag mig — även om vissa betänkligheter kunna anföras gentemot den ifrågasatta lagerbeskattningen — likväl böra biträda kontrollstyrelsens förslag i denna del. Den för mig avgörande synpunkten har därvid varit att, då den inträdda förskjutningen i fråga om avsättningsförhållandena föranletts av pappersbeskattningen, det är rimligt att statsmakterna beakta pappersbrukens intresse av att lagerskatt uttages för sådan pappersmassa, som är avsedd att utgöra ersättning för papp. Jag vill särskilt framhålla att, om en lagerskatt å pappersmassa icke uttages, man måste räkna med att massaindustrien kan komma att under tiden till dess den föreslagna beskattningen träder i kraft avsätta mycket betydande kvantiteter av den såsom ersättning för papp avsedda massan. Detta kan medföra konsekvenser för pappersbruken för avsevärd tid framåt.

I fråga om utformningen av lagerskatten ansluter jag mig i huvudsak till

vad kontrollstyrelsen föreslagit. Av skäl, som priskontrollnämnden anfört i sitt remissyttrande, förordar jag emellertid, att lagerskatt uttages endast för den del av den skattskyldiges lager, som överskjuter 1 000 kg.

Bestämmelserna om lagerskatten böra upptagas såsom övergångsbestämmelser till den förordning, genom vilken pappersskatt införes för pappersmassa.

Ändring i fråga om skattesatsen för importerad asfalttakpapp och annan likartad papp.

I en den 11 augusti 1948 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Aktiebolaget Odelberg & Olson* hemställt om befrielse från skyldigheten att utgiva pappersskatt vid införsel från Holland av ett parti asfalttakpapp om 427 ton till den del skatten skulle utgå för andra i varan ingående ämnen än grålumpapp.

Över nämnda framställning har *kontrollstyrelsen* avgivit infortrat utlåtande den 27 september 1948. I utlåtandet har styrelsen erinrat om att för till riket införd asfaltpapp, vilken vara vore hänförlig till statistiskt nummer 827, skulle jämlikt 4 § förordningen om pappersskatt skatten beräknas efter samma vikt som lades till grund för beräkning av tullen, d. v. s. efter varans verkliga nettovikt. Vad åter beträffar inom riket tillverkad asfaltpapp skulle skatt icke utgå. Då asfaltpapp emellertid framställdes av skattepliktig papp, i allmänhet grålumpapp (statistiskt nr 829) bleve varan indirekt träffad av pappersskatten. Till skillnad från vad som gällde i fråga om importerad asfaltpapp skattebelades dock dylik papp av inhemsk tillverkning allenast med belopp, svarande mot vikten av den i varan ingående grålumpappen. Styrelsen tillstyrkte att befrielse från pappersskatten medgäves till den del skatt eljest skulle utgått för andra i varan ingående ämnen än papp.

Vidare har *generaltullstyrelsen* i infortrat utlåtande förklarat, att styrelsen för sin del icke hade något att erinra mot bifall till bolagets framställning. Enligt styrelsens mening borde emellertid även andra importörer av asfaltpapp komma i åtnjutande av samma förmån.

Genom resolution den 17 december 1948 har Kungl. Maj:t — med stöd av 6 § förordningen om pappersskatt — medgivit bolaget befrielse från pappersskatt i enlighet med vad kontrollstyrelsen tillstyrkt.

I sin förenämnda skrivelse den 16 december 1948 har *kontrollstyrelsen* anfört.

Under den tid förordningen om pappersskatt hittills tillämpats har viss import av asfalttakpapp ägt rum, och styrelsen har erhållit kännedom om att ytterligare import av asfalttakpapp är aktuell. För ernående av ett smidigare tillvägagångssätt vid behandlingen av frågor rörande import av asfalttakpapp samt även en mera likformig skattebelastning av dylika varor, oavsett om de tillverkas inom riket eller hit införas, får styrelsen förorda sådan ändring i förordningen om pappersskatt att asfalttakpapp och andra till tullstatistiskt nr 827 hänförliga varor, innehållande papp och papper,

vid import beskattas efter en skattesats, som — med utgångspunkt från att papphalten vanligen icke överstiger 33 $\frac{1}{3}$ procent — nedsättes till 5 öre för kilogram.

Samtliga myndigheter och organisationer, vilka avgivit yttranden över kontrollstyrelsens skrivelse den 16 december 1948 (se s. 9) ha tillstyrkt eller lämnat utan erinran kontrollstyrelsens ifrågavarande förslag.

Departementschefen. På de av kontrollstyrelsen anförda skälen tillstyrker jag, att skattesatsen för sådan asfalttakpapp och annan till statistiskt nr 827 hänförlig papp, som införes hit till riket, nedsättes till 5 öre för kilogram. En bestämmelse härom bör upptagas i 4 § förordningen om pappersskatt.

Ändring i fråga om tillverkares rätt att i deklaration göra avdrag för vissa varupartier.

Enligt 14 § äger skattskyldig i sådan deklaration, som skall avgivas enligt 13 §, göra avdrag för bl. a. den myckenhet skattepliktiga varor, som utlämnats från tillverkningsstället för att i befintligt skick eller efter bearbetning utföras ur riket eller som enligt bevis av tullmyndighet påförts skatt vid införsel till riket.

I sin skrivelse den 16 december 1948 har *kontrollstyrelsen* föreslagit att avdragsrätt enligt 14 § skulle införas jämväl för den myckenhet skattepliktiga varor, som använts vid den tillverkning deklarationen avser och som visas hava tidigare blivit påförd skatt.

I *remissyttrandena* över nämnda skrivelse har kontrollstyrelsens förslag tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Departementschefen. Därest förslaget om uttagande av pappersskatt i vissa fall för pappersmassa genomföres, kan den situationen inträda, att vid tillverkning av papp eller papper användes pappersmassa som redan tidigare beskattats. Vid redovisning av skatten för pappen eller papperet bör tillverkaren vara berättigad att åtnjuta avdrag med belopp motsvarande den för pappersmassan erlagda skatten.

I enlighet härmed bör 14 § första stycket så omformuleras att avdragsrätt medges — förutom för den myckenhet av den tillverkade varan, som utlämnats för export — jämväl för sådan myckenhet av annan skattepliktig vara, som använts vid tillverkningen och som visas hava tidigare blivit påförd skatt. Avfattas 14 § på nu angivet sätt, kan det nuvarande stadgandet om avdragsrätt för sådan myckenhet, som påförts skatt vid införsel till riket, utgå ur paragrafen.

Ändring beträffande kontrollen över varor, som utlämnas av tillverkare för utförsel ur riket, m. m.

Såsom förut omnämnts må avdrag i deklaration göras bl. a. för den myckenhet skattepliktiga varor, som utlämnats från tillverkningsstället för att i

befintligt skick eller efter bearbetning utföras ur riket. I följd härav uttages icke pappersskatt för papp, papper eller produkter därav, då varorna äro avsedda att försäljas på världsmarknaden. I dylika fall erfordras icke att den skattskyldige företer av tullmyndighet utfärdad bevis att varan utförts ur riket eller till svensk frihamn. Föreskrift angående skyldighet att på sådant sätt styrka verkställd utförsel finnes emellertid intagen i vissa andra skatteförfattningar, som falla inom kontrollstyrelsens ämbetsområde. Då tillverkare, som avses i förordningen om pappersskatt, vid skatteredovisningen fritogs från beskattning av sådana myckenheter papp eller papper, som från tillverkningsstället utlämnades för export eller till inhemsk förädlingsindustri för export efter vidare bearbetning, ansågs denna anordning motiverad med hänsyn till den förenkling i beskattningsförfarandet, som därigenom skulle kunna vinnas.

I en den 31 januari 1949 dagtecknad promemoria har *Kontrollstyrelsen* anfört följande.

Vid den fortlöpande granskningen av de skattskyldigas deklara-tionsuppgifter för erläggande av pappersskatt ha kontrollstyrelsens tjänstemän — vad angår granskningen av i deklarationerna lämnade uppgifter angående de myckenheter varor, vilka från tillverkningsstället utlämnats för direkt export — att kontrollera riktigheten av dylika uppgifter genom avstämning mot de skattskyldigas bokföring med därtill hörande exporthandlingar. Beträffande åter varor, som försålts till inhemsk industri för att exporteras efter vidare bearbetning eller såsom emballage, kan granskningen av dylika deklara-tionsuppgifter i huvudsak verkställas genom avstämning mot särskilda av statens bränslekommission för vederbörande exportindustri utfärdade tillstånd att hos pappersbruk inköpa papp och papper för framställning eller emballering av exportvaror.

Kontrollstyrelsen har sålunda för närvarande i stort sett tämligen goda möjligheter att utöva kontroll över riktigheten av tillverkares deklara-tionsuppgifter angående exporterade myckenheter papp och papper. I ett läge, där särskilda tillstånd till inköp hos tillverkare av papp och papper för export icke längre meddelas av bränslekommissionen, synes det dock för skattekontrollens genomförande i förevarande sammanhang erforderligt, att kontrollstyrelsen erhåller författningsenlig befogenhet avkräva köpare av skattepliktig vara, avsedd för export, särskild på tro och heder avgiven försäkran därom, att inköpt vara är avsedd att utföras ur riket i befintligt skick eller efter vidare bearbetning. Enär enligt vad som under hand upplysts från bränslekommissionen särskilda tillstånd av nu angivet slag i vissa fall framdeles icke komma att utfärdas, torde det vara påkallat att snarast möjligt i förordningen om pappersskatt intaga en sådan bestämmelse.

Kontrollstyrelsen har vidare anfört, att i de fall där tillverkare av papp och papper till köpare levererat skattepliktig vara utan skattedebitering — på grund av att köparen uppgivit sig skola exportera densamma antingen i befintligt skick eller efter bearbetning — och varan likväl av köparen förbrukats till sådant ändamål att skatt bort utgå, syntes skatten icke rimligen kunna uttagas hos tillverkaren. Därest verkställd undersökning skulle giva vid handen, att inköpt vara använts för direkt avsättning inom landet eller

för framställning eller emballering av varor, som försålts på hemmamarknaden, borde kontrollstyrelsen äga påföra köparen felande skatt. Skattskyldigheten borde inträda då varan togs i anspråk för annat ändamål än som uppgivits vid inköpet från tillverkaren.

Svenska pappersbruksföreningen har i en den 1 februari 1949 dagtecknad skrift, som inkommit till finansdepartementet, förklarat sig tillstyrka kontrollstyrelsens i förenämnda promemoria framlagda förslag.

Departementschefen. Såsom kontrollstyrelsen framhållit är skattskyldig berättigad att i deklarationen göra avdrag för papp och papper, som i befintligt skick eller efter vidare bearbetning utföras ur riket. Kontrollen över dessa avdrag har hittills kunnat verkställas genom avstämning mot den skattskyldiges bokföring med därtill hörande exporthandlingar eller mot särskilda, av bränslekommissionen utfärdade tillståndsbevis för vederbörande exportindustri att hos pappersbruk inköpa papp och papper för framställning eller emballering av exportvaror. Då inköp framdeles torde komma att i viss omfattning ske utan dylika tillståndsbevis, kan det hittillsvarande kontrollsystemet icke vidare användas. I anledning härav har kontrollstyrelsen föreslagit, att styrelsen skulle erhålla rätt att avkräva köpare av skattepliktig, för export avsedd vara särskild försäkran på tro och heder att varan är avsedd att utföras ur riket i befintligt skick eller efter vidare bearbetning.

Vad kontrollstyrelsen sålunda föreslagit synes böra genomföras. Den föreslagna nya bestämmelsen bör upptagas i 14 §. I samband därmed bör i 22 § upptagas en bestämmelse om straff för den som i försäkran, varom här är fråga, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift.

Vidare har kontrollstyrelsen hemställt, att särskilda bestämmelser måtte utfärdas angående skattskyldigheten för vara, som av tillverkare säljes för export men som därefter av köparen användes för annat ändamål. I detta hänseende har kontrollstyrelsen föreslagit, att skatten för sådan vara skulle erläggas av köparen, och att skattskyldigheten skulle inträda då varan togs i anspråk för annat ändamål än som uppgivits vid inköpet från tillverkaren.

Jämväl nu berörda kompletteringar av bestämmelserna om pappersskatt torde böra vidtagas. För genomförandet av desamma erfordras vissa ändringar i 2, 3, 7, 13 och 22 §§.

Ikraftträdandet av ändringarna i pappersbeskattningen.

Jag har tidigare förordat, att bestämmelserna angående beskattning av pappersmassa träda i kraft den 1 april 1949. Jämväl de i övrigt föreslagna ändringarna i pappersbeskattningen torde böra träda i kraft nämnda dag.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning angående ändring i förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt samt om fortsatt giltighet av förordningen.*

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t genom proposition måtte föreslå riksdagen att

dels antaga nyssnämnda författningsförslag,
dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med de grunder som förut angivits förordna om restitution av erlagd pappersskatt intill ett sammanlagt belopp av fyra miljoner kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
K.-E. Renström.

Bihang.

PM

rörande försörjningen med råvara till vissa pappersbruk.

Med anledning av den efter kriget uppkomna höga exportprisnivån och därmed följande risk för ojämn pappersförsörjning inom landet ävensom i avsikt att främja exporten har under åren 1947 och 1948 handeln med papp och papper m. m. varit föremål för handelsreglering. Principen har varit att leveranser på hemmamarknaden skulle ske till av Kungl. Maj:t eller statens priskontrollnämnd godkända högsta stoppriser under det att exportpriserna skulle vara fria. För att de svenska priserna skulle kunna hållas oförändrade har vartdera året genom myndigheternas medverkan mellan massa- och pappersindustrierna i särskilda s. k. globalavtal överenskommit, att vissa massakvantiteter skulle levereras till de icke självförsörjande pappersbruken till särskilda priser, vilka väsentligt understeg de priser, som kunde uttagas på export. Dessa avtalspriser ha vederbörligen godkänts av priskontrollnämnden. På grundval av globalavtalen ha särskilda överenskommelser träffats mellan statens bränslekommission för Kungl. Maj:t och Kronan samt Svenska pappersbruksföreningen, upptagande viss dokumentationsplikt för pappersbruken på hemmamarknaden. Vid förhandlingarna år 1947 träffades överenskommelse mellan kommissionen och föreningen om att utleveranserna på hemmamarknaden, som under år 1946 uppgått till 530 000 ton, skulle begränsas till högst 465 000 ton, varvid kommissionen skulle sträva efter att söka nedbringa utleveranserna till 440 000 ton. De faktiska utleveranserna under året uppgingo till cirka 455 000 ton.

Resultatet av de förhandlingar, som fördes i slutet av år 1947 avseende år 1948 blev, att man gjorde en ytterligare beskärning av utleveranserna på hemmamarknaden, vilka fastställdes till högst 422 200 ton. Kommissionen skulle dock sträva efter att söka nedbringa utleveranserna till 390 000 ton. Av förnämnda kvantitet skulle 25 000 ton läggas i reserv.

Avtalet för år 1948 mellan kommissionen och föreningen slöts först den 13 maj 1948. Genom underhandsöverenskommelser sköttes emellertid regleringen under de fyra avtalslösa månaderna som om ett avtal förelegat.

För år 1949 har något globalavtal efter samma linjer som under tidigare år icke kunnat träffas angående massan. Orsaken härtill har framför allt varit att massapriserna på export visat en fallande tendens. Inför denna pristendens har massaindustrien icke varit villig att förhandla om nytt globalavtal för den inhemska marknaden.

Vid de förhandlingar, som från denna utgångspunkt fördes mellan bränslekommissionen och pappersbruksföreningen rörande avtal för år 1949, hade enighet mellan förhandlarna nåtts om en total dokumentationsplikt för pappersbruken på hemmamarknaden, omfattande 397 500 ton. Från pappersindustriens sida begärdes vid förhandlingarna kompensation för av industrien beräknat högre pris på sådan massa, som tidigare köpts på grundval av globalavtalen. Kommissionen ansåg sig böra föreslå en differentierad prishöjning på papp och papper, som bl. a. skulle täcka industriens merkostnader för de icke självförsörjande pappersbrukens köp av massa.

Vid prisfrågans behandling hos priskontrollnämnden ville nämnden dock icke medgiva någon höjning av priserna på papp och papper.

I underdånig skrivelse den 21 december 1948 har kommissionen framhållit att, då förutsättningarna för industriens fortsatta medverkan saknades, kommissionen ansett sig böra häva dittills tillämpade handelsreglerande bestämmelser. Den handelsreglering, som genomförts för åren 1947 och 1948, förutsatte nämligen en medverkan från industriens sida. Kommissionen hade funnit en sådan medverkan vara nödvändig för genomförandet av en handelsreglering jämväl för år 1949. Detta särskilt med hänsyn till att papp och papper samt därav tillverkade varor icke kunde sägas utgöra ett enhetligt regleringsobjekt i vanlig mening. Dessa varor förekomme nämligen i en mångfald kvaliteter och sortiment med synnerligen vidsträckt användningsområde. Härtill komme, att regleringen av papp och papper till skillnad från övriga varuslag, där en handelsreglering genomförts, vore en över-skottsreglering tillkommen i syfte att nedbringa hemmamarknadskonsumtionen till förmån för ökad export.

Kommissionen anförde vidare, att man vore väl medveten om att ett hävande av regleringen beträffande papp och papper i nuvarande situation kunde komma att medföra svåra rubbningar i försörjningsläget. Under åren 1947 och 1948 hade kommissionen genom avtalen med pappersindustrien, som stadgade viss dokumentationsplikt på hemmamarknaden, kunnat undvika alltför svåra bristsituationer. Det vore givetvis vanskligt att förutsäga var bristerna komme att bli mest framträdande. Det funnes många kvaliteter, där även smärre omställningar kunde medföra svåra konsekvenser.

I cirkulär den 20 december 1948 har kommissionen föreskrivit, att papp och papper samt vissa därav tillverkade varor, som vore under beslag — med undantag av tidningspapper — finge fritt levereras från svenska pappersbruk ävensom att envar, som innehade eller förvärvade sådan vara, ägde att fritt förfoga över densamma. Beträffande tidningspapper gälla numera i särskilda den 21 december 1948 resp. den 18 januari 1949 med Svenska tidningspappersbrukens förening u. p. a. och Svenska tidningsutgivareföreningen träffade avtal överenskomna regler.

Vidkommande priserna ha därefter inga ändrade bestämmelser utfärdats. Vid försäljning på hemmamarknaden gälla sålunda alltjämt bestämmelser om högsta stoppriser.

Under den tid handelsregleringen varat hade man tillämpat prisbestämmelser vid försäljning på hemmamarknaden men fria priser vid försäljning av papp och papper som efter förädling skulle exporteras.

Då reduceringen av hemmamarknadens leveranser fastställdes för år 1947, anmälde farhågor att svårigheter skulle uppstå för exportindustrien att erhålla nödigt emballage. Eftersom pappersleveranserna skulle utgå med en i förhållande till år 1946 reducerad kvantitet, saknade man möjligheter att framskaffa emballage motsvarande den exportökning, som redan då kunde påvisas eller kunde väntas. Någon förenkling i kvalitet och utförande i likhet med vad som rekommenderats för den svenska marknaden ansågs av flera skäl icke lämpligt att genomföra.

Sedan ärendet under hand anmälts vid beredning beslöt bränslekommissionen i samråd med priskontrollnämnden i maj månad 1947 medgiva pappersbruken rätt att till wellpapp- och kartongfabriker m. fl. leverera papp och papper utöver de för svenska marknaden fastställda kvantiteterna på villkor, att köparen skriftligen intygade att av denna råvara skulle tillverkas emballage för exportvara.

Samma förfaringssätt medgavs beträffande papperssäckar ävensom beträffande omslagspapper för massa- och wallboardfabrikernas export och

utvidgades under hand att omfatta även omslagspapper för andra exportindustrier såsom järnverk, metallindustrien, möbelfabriker m. fl.

Detta arrangemang innebar emellertid, att pappersbrukens direkta export av papper minskades i motsvarande omfattning. Det avtal, som träffades om oförändrat pris på den för hemmamarknaden avsedda kvantiteten, med kompensation för bruken i form av fria exportpriser, gav bruken rätt att för de leveranser, som avsågo exportemballage eller råvara för tillverkning av exportemballage, uttaga fria priser. Dessa torde i stort sett varit desamma som exportpriserna för motsvarande kvaliteter.

Som ovan nämnts ha under de år handelsregleringen beträffande papp och papper varat pappersbruken haft möjlighet att inköpa vissa kvantiteter massa avsedd för tillverkning av varor för inhemsk konsumtion till priser, som understego exportpriserna. I de förstnämnda s. k. globalavtalen garanterades pappersbruken vissa massaleveranser till de lägre priserna mot att dessa i sin tur garanterade leverans till inhemska köpare av givna mängder papp och papper för stoppriser mot rätt att obeskuret tillgodogöra sig världsmarknadspriser för sin export. I oktober månad 1948 beslöt priskontrollnämnden, att i 1948 års globalavtal överenskomna priser skulle betraktas såsom högsta stoppriser vid försäljning av massa för tillverkning av papp och papper för förbrukning på hemmamarknaden. Samma priser ha i nämndens meddelande den 27 december 1948 förklarats skola gälla såsom högsta stoppriser fr. o. m. den 1. 1. 1949.

Genom denna åtgärd infördes nu beträffande massan ett differentierat prissystem. Då i avsaknad av någon överenskommelse härom massaindustrin i fortsättningen icke förbundit sig att till exportpriserna understigande priser leverera vissa kvantiteter massa till pappersbruken, kunde befaras att massafabrikerna komme att avböja leveranser på hemmamarknaden. Enligt vad kommissionen har sig bekant ha hittills ej heller förekommit några avslut om sådana leveranser av massa till de fastställda stoppriserna.

Kommissionen har tidigare i skilda sammanhang haft tillfälle framhålla de konsekvenser, som kunna tänkas bli följden av dessa förhållanden ävensom dryftat vissa förslag, som kunde väntas leda till en lösning av frågan. Av förslag, som bränslekommissionen haft under övervägande, synes dock endast ett kunna betraktas såsom genomförbart. Detta går ut på att genom viss restitution av pappersskatten lämna de massaköpande pappersbruken kompensation vid inköp av massa till fria priser. I avsikt att trygga tillförseln på hemmamarknaden av vissa kvaliteter papp och papper efter denna linje ha därefter förhandlingar förts mellan myndigheterna och pappersindustrien. Man har därvid den 24 februari 1949 nått fram till viss preliminär överenskommelse, som dock förutsatt riksdagens medgivande till den tänkta skatteresituationen. Som en följd av dessa förhandlingar har priskontrollnämnden härjämte upphävt de den 27 december 1948 beslutade stoppriserna på massa.

Den av kommissionen preliminärt föreslagna skatterestitutionen skulle i korthet innebära följande.

Sedan pristoppbestämmelserna för massa numera hävts, skulle de massaköpande pappersbruken efter framställning härom kunna medgivas viss restitution av den pappersskatt, som uttages vid leverans på hemmamarknaden av vissa kvantiteter papp och papper tillverkade av den till fria priser inköpta kemiska massan med undantag av s. k. kvistmassa. Någon restitution för inköp av kvistmassa och mekanisk massa synes icke böra medgivas med hänsyn till att de fastställda stoppriserna på sådan massa endast obetydligt understigit de nu utgående globalpriserna. Restitutionsbeloppet skulle i stort svara mot skillnaden mellan de fria priserna och stoppriserna på

köpmassan. Vidare bör restitutionen begränsas till för varje bruk på förhand överenskommen kvantitet massa för framställning av varor avsedda att levereras på hemmamarknaden.

Enligt ovannämnda med pappersindustrien träffade preliminära överenskommelse i ämnet har beräknats att restitution av pappersskatt på sätt här angivis skall behöva lämnas för tillverkning av papp och papper m. m. motsvarande en råvaruförbrukning av högst 80 000 ton kemisk massa under innevarande år. Till säkerställande av hemmamarknadsbehovet inom ifrågavarande försörjningsområde till en mot föregående kalenderår ungefär svarande omfattning synes sålunda ofrånkomligt att den preliminärt träffade överenskommelsen med industrien blir bestående under innevarande år. Härför erfordras dock riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att för ändamålet medgiva restitution av högst 4 milj. kronor av under året influtna pappersskattemedel.